discussie. Dit onderwerp wordt aangehouden om in eene latere vergadering te worden behandeld.

De heer Obreen meent, dat het behoort tot de taak van het Instituut om te trachten eenige gelijkvormigheid tot stand te brengen in de spelling van Indische plaatsnamen. Bij de gedachtewisseling, die hierover plaats heeft, stelt de heer Robidé van der Aa voor het benoemen eener commissie om eenige regels vast te stellen voor de spelling dier namen, welk voorstel in eene volgende vergadering een punt van overweging zal uitmaken.

99STE BESTUURSVERGADERING

VAN 24 JULI 1866.

Tegenwoordig de heeren Jhr. Gevers Deynoot (voorzitter), van der Gon Netscher, prof. Hoffmann, Robidé van der Aa, dr. Niemann, Obreen en Godon. De heer Bachiene met kennisgeving afwezig, terwijl de heer Millard door zijne buitenlandsche reis verhinderd wordt de bijeenkomst bij te wonen.

De notulen der vergaderingen van 24 Maart en 23 April jl. worden gelezen en goedgekeurd.

De Voorzitter deelt mede dat door den secretaris, gebruik makende van de bevoegdheid hem bij art. 13 van het reglement gegeven, eene voordracht is ingediend tot benoeming van een adjunct-secretaris. Voor die betrekking wordt door den secretaris voorgesteld de heer J. Boudewijnse, welk voorstel door de vergadering wordt goedgekeurd.

De nieuw benoemde adjunct-secretaris, in het gebouw aanwezig, wordt onmiddellijk daarna ter vergadering toegelaten en door den Voorzitter geinstalleerd.

De Voorzitter bericht verder de ontvangst van:

I. De volgende werken voor de bibliotheek.

Bijdragen tot de kennis van het landelijk stelsel op Java, bijeenverzameld door S. van Deventer, 3e deel.

Bijblad op het Staatsblad van Nederlandsch Indië, deel VIII, afl. 3.

Het regt in Nederlandsch Indië, deel XXII, no. 3.

Regerings-almanak en Naamregister van Nederlandsch-Indië over 1866, aangeboden door het departement van koloniën.

De twist van Sang Maima en Datu Dalu in het Tobasch, naar een handschrift op boombast gedrukt, aangeboden door den heer dr. van der Tuuk.

Bijdragen tot de kennis der Alfoersche taal in de Minahassa, aangeboden door den heer dr. Niemann.

Tijdschrift voor nijverheid en landbouw in Ned.-Indië, deel X, XI, XII, afl. 1.

Journal of the Asiatic society of Bengal. Part I en II, no. IV, 1865.

Bulletin de la société de geographie, afl. Mei en Juni 1865 en April, Mei en Juni 1866.

Verslagen van het Indisch Genootschap der algemeene vergaderingen van 27 Maart, 13 April en 29 Mei 1866.

Tijdschrift voor Ned. Indië, afl. April tot Juli 1866.

Revue maritime et coloniale, afl. Juli 1866.

II. Eene missive van de Royal Geographical Society te Londen, houdende kennisgeving der ontvangst van het Tijdschrift van het Instituut.

III. Missives van de heeren J. R. P. F. Gonggrijp, C. van Bylandt, C. P. Tiele, J. P. N. Land en dr. P. Swart, berichtende de aanneming van het hun opgedragen lidmaatschap.

IV. Eene missive van den heer C. L. Daniels, waarbij deze, uithoofde van aanhoudende ziekelijkheid, bedankt voor het verdere lidmaatschap van het Instituut.

V. Eene missive van den commissaris des Instituuts te Paramaribo, den heer E. A. van Emden, tot zijne mede-commissarissen voor Suriname voorstellende, de heeren J. F. A. Cateau van Roseveldt, chef van het bouwdepartement en F. Carstairs, oud lid van den kolonialen raad.

De vergadering overweegt het denkbeeld van den heer van Emben om, met het oog op de vele mutatiën, die onder het personeel in de kolonie plaats vinden, het getal commissarissen

op drie te bepalen. Nadat zij daaraan hare goedkeuring heeft gehecht, besluit zij:

1o. den heer J. F. A. Cateau van Roseveldt te benoemen tot lid van het Instituut.

2o. overeenkomstig de gedane voordracht te benoemen tot commissarissen des Instituuts in Suriname de heeren J. F. A. Cateau van Roseveldt en F. Carstairs.

VI. Een opstel van den heer Leupe, ter opneming in de Bijdragen, getiteld: „*Expeditie tegen Siauw*," ontleend aan het Journaal van Robertus Padt-Brugge.

Op voorstel van den Voorzitter wordt zoowel ten opzichte van dit opstel als van de volgende de vraag besproken: of het onderzoek en de beoordeeling zal worden opgedragen aan de afdeelingen dan wel aan een lid van het algemeen bestuur. Met het oog op de omstandigheid dat sommige afdeelingen niet geconstitueerd zijn, zoodat te verwachten is dat niet spoedig van haar een advies zou ontvangen worden, wordt besloten de stukken in handen te stellen van een of meer leden van het bestuur.

Ten opzichte van het opstel van den heer Leupe wordt de heer dr. Niemann uitgenoodigd, die zich daartoe bereid verklaart, het bestuur omtrent de opneming in de Bijdragen van advies te dienen.

VII. Eene missive van den hoogleeraar H. Schlegel, te Leiden, ter opneming in de werken van het Instituut aanbiedende een verslag van den heer C. H. B. von Rosenberg omtrent zijn jongsten reistocht naar de Aroe-Key en nabij gelegen eilanden.

Dit reisverhaal wordt gesteld in handen van de heeren Robidé van der Aa en van der Gon Netscher om het bestuur over de uitgave daarvan te adviseeren en bepaaldelijk over het wenschelijke eener afzonderlijke uitgave dan wel eene opname in de Bijdragen.

In het geval eener afzonderlijke uitgave, verklaart de heer van der Gon Netscher zich bereid eenige afbeeldingen van bewoners der Aroe-Key-eilanden af te staan om aan het werk te worden toegevoegd, van welk aanbod het bestuur in dat geval gaarne gebruik zal maken.

VIII. Eene missive van den heer Levyssohn Norman te Batavia, die namens den heer C. T. M. de Grijs, tolk voor de Chineesche taal te Samarang, het Instituut ter publiceering aanbiedt eene door dien heer vervaardigde vertaling der Chineesche wetboeken, met aanteekeningen.

De heer Hoffmann, die zich daartoe welwillend bereid ver-

klaart, wordt uitgenoodigd het bestuur omtrent de wenschelijkheid der uitgave van dezen bundel stukken te willen inlichten.

IX. Eene missive van den heer J. van Leeuwen, secretaris van het Nederlandsch Bijbelgenootschap, die ter plaatsing in de Bijdragen aanbiedt een opstel van den heer H. C. Klinkert te Riouw, getiteld: *Pelgrimsreis van Abdullah ben Abdul Kadir Moensji naar Mecca.*

Op uitnoodiging van den Voorzitter neemt de heer Niemann op zich ook omtrent de plaatsing van dit opstel het Bestuur in te lichten.

X. Eene missive van den heer J. R. P. F. Gonggrijp te Delft, ten geleide van eene kritiek der recensie van den heer Klinkert over de Maleische school- en volksleesboeken (zie bladz. 88—112, 1e stuk, 1e deel der 3e volgreeks).

Daar de vergadering van oordeel is, dat na de opname van het opstel des heeren Klinkert, eene kritiek daarvan door het Bestuur niet mag geweigerd worden, wanneer althans de vorm geen hinderpaal oplevert, wordt tot de plaatsing besloten en de heer Obreen uitgenoodigd te willen nagaan of de kritiek, zooals zij is ingezonden, kan worden opgenomen. Mocht de heer Obreen verandering noodig achten, dan zal daartoe de toestemming van den heer Gonggrijp gevraagd worden.

XI. Eene missive van den heer H. von de Wall, houdende bericht dat hij gereed is met de samenstelling der Maleische samenspraken. Zij bevatten de meest verschillende gesprekken tusschen personen van alle standen der Maleische samenleving. De door het Bestuur verlangde lijst van rangen en titels is in den vorm van een gesprek gebracht, waarin de attributen van de verschillende hoofden worden opgegeven. De heer von de Wall heeft zich daarbij moeten bepalen tot het voormalig rijk van Djohor, terwijl hij later misschien op de kleine Maleische staatjes op het schiereiland terugkomt.

Daar volgens de mededeeling des heeren von de Wall het concept wordt overgeschreven om daarna gecorrigeerd en waarschijnlijk nog eens overgeschreven te worden, besluit het Bestuur hieromtrent nader bericht in te wachten.

XII. Eene missive van den heer Frederik Muller te Amsterdam, voorstellende om, ofschoon het werk van den heer van den Chijs *Neêrlands streven tot openstelling van Japan voor den wereldhandel* gereed is, met de uitgave tot het najaar te wachten, daar het tegenwoordig tijdstip voor de uitgave hoogst ongunstig

is en het werk, thans uitgegeven, niet het verdiende belang zou wekken.

Daar de vergadering de juistheid der opmerking van den heer Muller niet kan ontkennen, wordt overeenkomstig zijn voorstel beslist, terwijl verder wordt bepaald dat aan den heer van der Chijs te Batavia hiervan kennis gegeven en aan commissarissen te Batavia verzocht zal worden den heer van der Chijs het vroeger bepaalde honorarium uit te keeren.

De heer Robidé van der Aa biedt het Bestuur aan eene onder zijn toezigt vervaardigde vertaling van een opstel van den heer Zollinger: *Togt naar het gebergte Bator*, in der tijd opgenomen in Petermanns *Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt.* Onder dankzegging aan den heer van der Aa wordt besloten de vertaling op te nemen in de Bijdragen.

De heer Robidé van der Aa geeft in overweging in het huishoudelijk reglement, vastgesteld in de Bestuursvergadering van 17 Januari jl., nog een artikel op te nemen, waarbij aan den secretaris, in overleg met den voorzitter, de bevoegdheid wordt gegeven boeken en handschriften voor de bibliotheek aan te koopen, mits zich houdende aan eene daarvoor jaarlijks op de begrooting aangewezen som. Tot ondersteuning van dit voorstel wijst de heer van der Aa er op dat het geval zich kan voordoen dat plotseling de gelegenheid bestaat eenige belangrijke bescheiden aan te koopen; eene gelegenheid die zich niet altijd zoo lang vooraf heeft laten voorzien, dat de secretaris daaromtrent het bestuur heeft kunnen raadplegen.

De heer van der Gon Netscher wenscht dat in het huishoudelijk reglement ook nog een tweede nieuw artikel wordt opgenomen, waarin namelijk bepaald wordt dat de bibliotheek van het Instituut éénmaal per week voor de leden toegankelijk is en waarbij aan den adjunct-secretaris de verplichting wordt opgelegd op den dag en het uur, dat de bibliotheek voor de leden opengesteld is, in het locaal aanwezig te zijn. Op die wijze zullen toch de leden, wanneer zij weten dat op een vastgestelden tijd, die op het schutblad van de Bijdragen kan worden medegedeeld, iemand van wege het Bestuur in het locaal aanwezig is, van de bibliotheek gebruik kunnen maken.

De vergadering besluit dus na artikel 7 van het huishoudelijk reglement te laten volgen:

Art. 8.

De secretaris is, in overleg met den Voorzitter, bevoegd boeken en handschriften voor de bibliotheek aan te koopen, mits zich houdende aan de daarvoor jaarlijks op de begrooting aangewezen som.

Art. 9.

De bibliotheek is éénmaal per week voor de leden toegankelijk, op den dag en het uur op het schutblad van de Bijdragen te vermelden. De adjunct-secretaris moet op dien tijd in de bibliotheekzaal tegenwoordig zijn.

Art. 8 wordt dan art. 10 en de aanhef daarvan zal aldus moeten luiden: „De adjunct-secretaris verricht verder de werkzaamheden enz.”

De Voorzitter stelt aan de orde de bespreking van het denkbeeld van den heer Obreen (zie notulen van 23 April jl.), dat het namelijk geacht zou kunnen worden tot de taak van het Instituut te behooren om te trachten eenige gelijkvormigheid tot stand te brengen in de spelling van indische plaatsnamen.

De heer Niemann meent dat men bij de verwezenlijking van dit denkbeeld op vele bezwaren zal stuiten, hoe wenschelijk het overigens ook moge geacht worden eenheid en gelijkvormigheid in de spelling der indische plaatsnamen te brengen. Van vele streken van den archipel kent men nog niet de inlandsche talen, zoodat dien ten gevolge ook de schrijfwijze der plaatsnamen zeer onzeker is. Het gevolg daarvan is dat thans tusschen vele deskundigen in die schrijfwijze groot verschil bestaat, dat alleen opgeheven kan worden door uitbreiding onzer kennis van de inlandsche talen. Dr. Niemann gelooft daarom dan ook dat het brengen van eenheid in de spelling aan den tijd moet overgelaten worden, want door nu hieromtrent iets vast te stellen, zou men een werk verrichten, dat bij uitbreiding onzer kennis van de talen van den indischen archipel gedurig blijken zou wijziging te behoeven.

De heer Obreen verklaart, dat het minder in zijne bedoeling ligt om door het Instituut de spelling van indische plaatsnamen te doen vaststellen, maar om door dit Genootschap te doen onderzoeken in hoever het mogelijk zal zijn tot eenheid in die spelling te geraken.

Daar de uitslag van dit onderzoek voornamelijk afhankelijk is van de keuze der personen, die het Bestuur hiertoe zou meenen te moeten uitnoodigen, wordt besloten dit onderwerp tot eene latere bijeenkomst aan te houden.

De heer Robidé van der Aa bericht, dat hij in overleg met den voorzitter, op de auctie der bibliotheek van den heer Lauts ten behoeve van het Instituut eenige handschriften heeft aangekocht, o. a.:

Een rapport van den heer Cambier over Bitjoli, een rapport over Billiton van den heer J. J. van Sevenhoven, die in 1823 dat eiland bezocht en verder eenige officieele stukken over de Molukken.

Naar het oordeel van den heer Robidé van der Aa zouden de beide eerst bedoelde stukken zeer geschikt zijn door het Instituut te worden gepubliceerd. Op grond daarvan wordt het rapport van den heer Cambier gesteld in handen van de heeren van der Aa en Obreen en dat van den heer van Sevenhoven in handen van den heer Gevers Deynoot om het Bestuur daaromtrent te adviseeren.

In geval eener publiceering van het eerst bedoelde rapport, geeft de heer Obreen in overweging daaraan toe te voegen eene kaart van Halmahiera, die reeds door hem ter tafel wordt gebracht.

De heer Godon meent de aandacht van het Bestuur te moeten vestigen op het onbeantwoord blijven der aan commissarissen te Batavia gerichte missives, dat hij meent te moeten toeschrijven aan de moeilijkheid, die de inning der contributie van de in Indië gevestigde leden voor commissarissen oplevert, zoodat hij in overweging geeft in de wijze van invordering der contributie in Indië eene verandering te brengen en wel commissarissen van die inning te ontheffen en de incasseering der contributie op te dragen aan den alhier woonachtigen kassier, den heer der Kinderen, die door zijne relaties met Indië daartoe allezins in de gelegenheid is.

De vergadering vereenigt zich met dit denkbeeld en besluit alzoo de invordering der contributie van de in Indië gevestigde leden over het thans loopende jaar 1866 aan bedoelden heer der Kinderen op te dragen. Commissarissen zullen dien ten gevolge van de finantieele zorg ontheven zijn, met dien verstande evenwel dat alsnog de overmaking der aan het Instituut

toekomende gelden voor contributie der Indische leden tot en met het jaar 1865 wordt ingewacht.

Eindelijk wordt nog besloten te benoemen tot leden van het Instituut, de heeren:

Jhr. mr. J. K. W. Quarles van Ufford, referendaris bij het departement van Koloniën, te 's Gravenhage;

W. Wijt, lid der firma M. Wijt en Zoon, te Rotterdam;

en N. Graafland, zendeling en directeur der kweekschool voor inlandsche onderwijzers te Tanawangko (Minahassa).

De vergadering wordt daarna door den Voorzitter gesloten.
